

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	alapképzés	Tagozat	nappali/levelezői	Tanév/félév	2023/2024
Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	IV/7

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	A világirodalom története. A 20. század világirodalma
Назва навчальної дисципліни	Історія зарубіжної літератури. Зарубіжна література XX століття
Tanszék	Filológia Tanszék
Кафедра	Кафедра філології
Képzési program	014 Középfokú oktatás Magyar nyelv és irodalom 014 Középfokú oktatás Ukrán nyelv és irodalom 014 Középfokú oktatás Angol nyelv és irodalom
Освітня програма	014 Середня освіта (Мова і література угорська) 014 Середня освіта (Українська мова та література) 014 Середня освіта (Мова і література англійська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 4 Nappali: Előadás: 30 Szeminárium/gyakorlat: 18 Laboratóriumi munka: – Önálló munka: 72 Levelező: Előadás: 8 Szeminárium/gyakorlat: Laboratóriumi munka: – Önálló munka:
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Денна: Лекції: 30 Семінарські/практичні заняття: 18 Лабораторні заняття: – Самостійна робота: 72 Заочна: Лекції: 8 Семінарські/практичні заняття: Лабораторні заняття: –

	Самостійна робота:
<p>Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)</p> <p>Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)</p>	<p>Csonka Tetyana, a filológiai tudományok kandidátusa, docens chonka.tetyana@kmf.org.ua</p> <p>Dr. Kész Margit, docens kesz.margit@kmf.org.ua</p> <p>Máté Réka, oktató mate.reka@kmf.org.ua</p> <p>Чонка Тетяна Степанівна, к.ф.н., в.о. доц. chonka.tetyana@kmf.org.ua</p> <p>Кейс Маргарита Ю. (к.ф.н.), доцент kesz.margit@kmf.org.ua</p> <p>Матей Рейка Ласлівна, викладач mate.reka@kmf.org.ua</p>
<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>A tantárgy felvételének előkövetelménye sikeres vizsga vagy szigorlat a következő tantárgyakból: Bevezetés az irodalomtudományba, Antik irodalom, A középkor világirodalma, A reneszánsz és a barokk kor irodalma, A felvilágosodás és a romantika irodalma, A 19. sz. második felének világirodalma.</p> <p>Запропонована навчальна дисципліна є логічним продовженням курсів бакалаврського (першого) рівня вищої освіти: “Вступ до літературознавства”, “Антична література”, “Література Середньовіччя”, “Література Відродження та Бароко”, “Література Просвітництва та Романтизму”, “Література 2 половини 19 століття”.</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p>	<p>A tantárgy célja: A 20. század világirodalma tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat az avantgard irányzatokkal, a kulturális tér fokozatos átalakulásával, a jelentős irodalmi és művészeti irányzatok alakulásával, a reprezentáns alkotóművészek élettörténetével, munkásságával.</p> <p>A tantárgy fő feladata:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az korra jellemző irodalmi alapformák, műfajok, motívumok elsajátítása – az irodalmi alapműveltség építése – elméleti jártasság kialakítása – professzionális olvasóvá nevelés <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>ЗК 1 Кépes magyar nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációra a társadalmi élet minden területén, különös tekintettel a szakmai tevékenységre.</p> <p>ЗК 6 A társadalmi felelősségvállalás képessége, az emberi lét, a természet, a társadalom alapelveinek megértése.</p> <p>ЗК 9 A multikulturalizmus ismerete és tisztelete.</p> <p>ЗК 11 A témakör ismerete és megértése.</p> <p>ФК 4 Кépes jellemezni az irodalom általános tulajdonságait, a szavak művészetét, a művészi alkotás felépítésének törvényszerűségeit, az irodalmi alkotás jellemzőit, az irodalmi stílusokat, a tudományos módszereket és az irodalomtudomány iskoláit.</p> <p>ФК 5 Кépes vázolni a külföldi és a magyar irodalom fejlődésének főbb irányzatait.</p>

ФК 6 Szisztematikus ismeretek az irodalom fejlődésének fő korszakairól, az ókortól a 21. századig, az irányzatok alakulásáról.

ФК 8 A jövőbeli szakma lényegének, társadalmi jelentőségének, egy-egy filológiai ágat meghatározó tudományágak főbb problémáinak megértése, holisztikus tudásrendszerben való összekapcsolása.

ФК 9 Képzési folyamat szervezésének és lebonyolításának képessége magyar valamint idegen nyelveken.

ФК 11 Képes a szakterminológia szabad használatára, feladatmegoldásra.

ФК 12 Képes hivatali kommunikáció folytatására szóban és írásban.

ФК 13 Folyékonyan beszéljen magyarul, megfelelően használja a nyelvi erőforrásokat, fejlett nyelvi és beszédkompetenciák a szakmai és interperszonális kommunikáció folyamatában.

ФК 14 Képes a nyelvi és irodalmi anyagok önálló elemzésére és következtetések levonására.

A képzési eredmények:

PPH 1 A magyar nyelv használata a társadalmi élet minden területén, a szakmai kommunikációban

PPH 2 A magyarság történeti fejlődésének elemzése, véleménynyilvánításra és vitára való képesség.

PPH 3 A szükséges adatok különböző forrásokból történő szűrése, kritikai elemzése, osztályozása és rendszerezése.

PPH 7 A filológiai ismeretek alkalmazása feladatmegoldásra.

PPH 8 Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazása feladatmegoldásra.

PPH 10 Változatos módszerekkel és módszerekkel rendelkezni a magyar nyelv és irodalom, valamint a külföldi irodalom ismereteinek felméréséhez.

PPH 11 A filológiával vagy pedagógiával kapcsolatos oktatási, oktatási és módszertani, tudományos, kreatív és egyéb tevékenységek különféle formáinak megszervezése.

PPH 15 A szakterminológia szabad használatának képessége a választott filológiai kutatási területen belül.

PPH 16 Az irodalomtudományi alapfogalmak és terminusok rendszerével meghatározni a művek művészi eredetiségét.

PPH 17 Megérteni az irodalmi folyamat szabályszerűségeit, az irodalmi mű művészi jelentését a társadalmi és irodalmi helyzettel, az irodalomkritikával és az irodalom korszakával összefüggésben.

PPH 18 A magyar és a külföldi irodalom leghíresebb műveinek általános ismerete.

Főbb témakörök:

Szemléletváltás az irodalomban és a művészetben. Az avangard irányzatok. A futurizmus társadalmi gyökerei. Technika- és gépimádata, agitatív mozgalom jellege. F. T. Marinetti "nyugati" és V. Majakovszkij "keleti" futurizmusa. A kubizmus. Létrejöttének története. G. Apollinaire képversei és költészete. A konstruktivizmus. Az elnevezés eredete. Bauhaus-iskola körül alakult ki. A szürrealizmus. A mozgalom története. André Breton-Philippe Soupault: A mágneses mezők. A dadaizmus. A mozgalom története (Tristan Tzara). L: Aragon, Paul Éluárd dadaista művei. Az expresszionizmus. Bertold Brecht élete és munkássága. Brecht epikus színháza és az elidegenítés. A Koldusopera, Kurázi mama és gyermekei. Thomas Mann élete és munkássága. A német újrealizmus képviselője. A Budenbrook-ház: a

**Анотація дисципліни,
мета та очікувані
програмні результати
навчальної дисципліни,**

**основна тематика
дисципліни**

humanizmus és a kultúra örökségét még őrző patrícius polgárság hanyatlásának, és a cselekvő emberség (Márió és a varázsló) ábrázolása novelláiban. Stílusa. Jelentősége. Heinrich Böll munkássága. Indulása: a "rom-novellák". Friedrich Dürrenmatt Az öreg hölgy látogatása. A francia irodalom. Marcel Proust munkássága. Az eltűnt idő nyomában c. Roger Martin du Gard munkássága: a modern realizmus diadala. A Thibault-család c. regényfolyam. Az olasz irodalom. Az olasz irodalom "idealista lázadása": a romantikus és a naturalista esztétika megtagadása, a nacionalista gondolkodás uralomra jutása. Luigi Pirandello élete és munkássága. Alberto Moravia munkássága. Az Egy asszony meg a lánya c. regényben. Moravia és a filmművészet.

Angol realizmus. A latin-amerikai irodalom. García Márquez, a kolumbiai író élete és munkássága (Száz év magány). Márquez stílusának természetessége. Jorge Luis Borges, az argentin költő, novellista és esszéíró. A spanyol irodalom. Federico García Lorca a spanyol irodalom legegységesebb alakja. Cseh irodalom. Jaroslav Hasek: Svejk, a derék katona - a Monarchia és az I. világháború vitriolos paródiája. Bohumil Hrabal, a kelet-európai sors groteszk összegzője. A sörgyári capriccio című regénye. A lengyel parasztság életének reális ábrázolása W. S. Reymont "Parasztok" c. regényében. Jean-Paul Sartre élete és munkássága. Az egzisztencialista életérzés jelentkezése. Egy vezér gyermekkor. Albert Camus élete és munkássága. Az élet értelmetlenségének, abszurditásának, az ember tehetetlenségének érzékeltetése regényeiben (A közöny, A pestis).

Meta викладання навчальної дисципліни:

Метою предмета "Зарубіжна література ХХ століття" є ознайомлення студентів з розвитком зарубіжної літератури 20 століття, літературних та мистецьких напрямків, їх представників та їхньої творчості.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- розвиток теоретичної компетентності,
- розвиток здатності студентів до аналізу творів,
- навчити студентів бути професійними читачами,
- розвиток здатності студентів надавати коректну відповідь шляхом попереднього або повторювального виконання асоціативних завдань, пов'язаних з тією чи іншою темою.

Розвивати навички (компетенції):

ЗК 1 Здатність усно й письмово спілкуватися угорською мовою в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.

ЗК 6 Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства

ЗК 9 Цінування мультикультурності та повага до неї.

ЗК 11 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ФК 4 Здатність характеризувати загальні властивості літератури як мистецтва слова, закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.

ФК 5 Здатність аналізувати основні тенденції розвитку зарубіжного літературного процесу та угорського письменства.

ФК 6 Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів,

ФК 8 Здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК 9 Здатність організувати і здійснювати навчально-виховний процес з угорської мови і літератури та зарубіжн

ФК 11 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 12 Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

ФК 13 Здатність вільно володіти угорською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 14 Здатність самостійно аналізувати мовний і літературний матеріал та робити висновки.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Використовувати угорську мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2 Аналізувати головні тенденції історичного розвитку угорського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії Угорщини сучасного суспільного життя

ПРН 3 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 7 Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 8 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

ПРН 10 Володіти різноплановими методами і способами перевірки знань з угорської мови і літератури та зарубіжної літератури.

ПРН 11 Організувати різні форми і способи навчальної, навчально-методичної, наукової, творчої та інших видів діяльності, які стосуються філології чи педагогіки

ПРН 15 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПРН 16 Уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.

ПРН 17 Уміння розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у зв'язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою

ПРН 18 Знання кращих творів угорської і зарубіжної літератури.

Тематика курсу:

Історія зарубіжної літератури першої половини ХХ століття

А. де Сент-Екзюпері.

Екзистенціалізм як напрям філософії та літератури. Його особливості.

Розвиток німецької драматургії. Б. Брехт.

Е.-М. Ремарк. Г. Белль. Томас Манн.

Австрійська література хх століття. Р. П. Целан, Ф. Кафка

Англійська література.

Новітня англійська література.

	<p>Т. Еліот, У. Голдінг. Особливості розвитку літератури США. Г. Лонгфелло, О. Генрі, Т. Драйзер. Латиноамериканська література. Г. Г. Маркес Роман-антиутопія ХХ століття.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p>	<p>A félévet vizsga zárja. A gyakorlati munkák teljesítésével maximálisan 50 pont szerezhető. A vizsga 50 pontot ér. A félév során maximálisan 100 pont szerezhető.</p> <p>Завершується курс екзаменом. Практичні роботи оцінюються максимально 50 балами. Екзамен оцінюється максимум 50 балами. Протягом семестру можна набрати всього 100 балів.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület (Google Classroom) belépési kódjai: <i>Nappali:</i> <i>Levelező:</i> Коди доступу до онлайн-платформи “Google Classroom”: <i>Денна:</i> <i>Заочна:</i></p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p>	<p>Szerb Antal: A világirodalom története, Magvető Kiadó, Budapest, 2021. Korábbi verzió: https://mek.oszk.hu/14800/14872/ Bényei Tamás: Az ártatlan ország: az angol regény 1945 után. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2009. Bollobás Enikő: Az amerikai irodalom története. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. (VIII. rész: Az amerikai irodalom 1945 után) Gintli Tibor-Schein Gábor: Az irodalom rövid története. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2008. Molnár Gábor Tamás: Világirodalom a modernség után. Budapest, 2005. Pál József (főszerk.): Világirodalom. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2005. https://mersz.hu/kiadvany/8/dokumentum/info/ Szabó Attila: Művészettörténet vázlatokban. – Győr, Veritas, 2000.</p> <p>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа. – К.: Факт, 2007. Ващенко Ю. А. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навч. пос., – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 152 с. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гричаник Н. І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: 2ге вид. перероб. та доп. / Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009 – 488 с. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття: Навч. посібник. – К., 2002. Зарубіжна література ХХ ст.: Посібник / За ред. О.М. Николенка, Т.М. Конєвої. – К.: Академія, 1998. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль, 2005. Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ ст. Ч. 2. Зарубіжна література. – Луцьк: Вежа, 1999. Помазан, Ігор Олександрович. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: підруч. для студ. ф-ту «Референт-перекладач» / І. О. Помазан; Нар. укр. акад., [каф. українознав.]. – Х. : Вид-во НУА, 2010. – 256 с.</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Додаткова:</p>

Чонка Т.С. Русский XIX век в творческой рецепции Владимира Набокова // Античність – сучасність (питання філології). – Вип. III. – Донецьк: ДонНУ, 2003. – С. 68 – 78.

Чонка Т.С. Антропологічна сутність творчості елітарного письменника (на матеріалі романів Володимира Набокова) // Літературні обрії: Праці молодих учених. – Інститут л-ри НАН України – Вип. VII – Київ, 2005. – С. 166 – 170.

Чонка Т.С. Про проблеми взаємодії автора, героя і читача у процесі творчої комунікації (на матеріалі творчості Володимира Набокова) // Науковий вісник Ужгородського університету (питання філології). – Вип. 14. – Ужгород: УжНУ, 2006. – С. 47 – 50.

Чонка Т.С. Творчі паралелі: Бруно Шульц і Володимир Набоков (спроба інтерпретаційного прочитання) // Пограниччя: Польща / Україна. Польсько-український науковий інтердисциплінарний щорічник. – Дрогобич: Коло, 2007. – С. 173 – 182.

Чонка Т.С. Художня діяльність автора, героя і читача: комунікативно-діалогічний аспект // Світ дослідницьких студій: Наукові записки факультету романо-германської філології / Науковий збірник на пошану професора Миколи Зимомрі / – Вип. III. – Дрогобич: ДДПУ, 2007. – С. 285 – 290.

Чонка Т.С. Між світлом і темрявою /Як дослідження семантики кольору допомагає у шкільному вивченні «важкої» літератури / ж. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. - № 8.- 2007 р., с.94 – 106.

Чонка Т.С. Доля людини у французькій та українській літературах початку ХХ ст. / на матеріалі творчості В. Барки, М. Хвильового, І. Багряного та А. Камю, Ф. Кафки, Антуана де Сент-Екзюпері // Науковий вісник Ужгородського університету (питання філології). – Ужгород: УжНУ, 2011., с. 329 – 333.

Чонка Т.С. Компаративний аналіз текстів на уроках української літератури в умовах сучасної школи. - Ужгород, Центр інформаційно-видавничої діяльності, 2013. – 67с.

Чонка Т.С. Шляхи підвищення рівня знань літератури у сучасній школі: застосування компаративного методу навчання під час підготовки План-конспект семінарів з дисципліни «Історія зарубіжної літератури: Література ХХ століття»: https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2023/06/6_plan-konspekt-seminariv-z-disciplini-literatura-hh-stolittja.pdf